

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ วิทยาลัยพยาบาลมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ นครลำปาง ๒๖๘ ถนนป่าขาม อ.เมือง จ.ลำปาง
ที่ สธ.๐๗๐๙/๐๑๑๐/ วันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๕๙

เรื่อง รายงานสรุปโครงการศูนย์ความเป็นเลิศทางวิชาการด้านสหสาขาวิชาการดูแลผู้สูงอายุเน้นการบูรณาการสุขภาพทุกช่วงวัยเพื่อสังคมผู้สูงวัยที่เป็นสุข ไตรมาส ๑ และไตรมาส ๒

เรียน รองผู้อำนวยการกลุ่มวิจัยและบริการวิชาการ

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานสรุปโครงการศูนย์ความเป็นเลิศทางวิชาการด้านสหสาขาวิชาการดูแลผู้สูงอายุเน้นการบูรณาการสุขภาพทุกช่วงวัยเพื่อสังคมผู้สูงวัยที่เป็นสุข ไตรมาส ๑ และไตรมาส ๒

ตามที่งานบริการวิชาการ ได้ดำเนินการจัดโครงการ งบประมาณ ปี ๒๕๕๕-๒๕๕๖ คณะกรรมการบริการวิชาการที่รับผิดชอบโครงการ รหัส B-๓-๑๙ ศูนย์ความเป็นเลิศทางวิชาการด้านสหวิทยาการ การดูแลผู้สูงอายุเน้นการบูรณาการสุขภาพทุกช่วงวัยเพื่อสังคมผู้สูงวัยที่เป็นสุข คณะทำงานได้ดำเนินการติดตามการดำเนินการในกิจกรรมและขอสรุปผล การดำเนินการ ตามกิจกรรมที่รับผิดชอบ ไตรมาส ๑ และไตรมาส ๒ ดังเอกสารแนบ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาเพื่อนำผลการดำเนินการไปปรับปรุง วิธีดำเนินการและพัฒนาสู่ ความเป็นเลิศด้านผู้สูงอายุในการขยายสู่ชุมชน

นางพยอม จิตอ่อน

หัวหน้างานบริการวิชาการ

นายถาวร ล่อกา

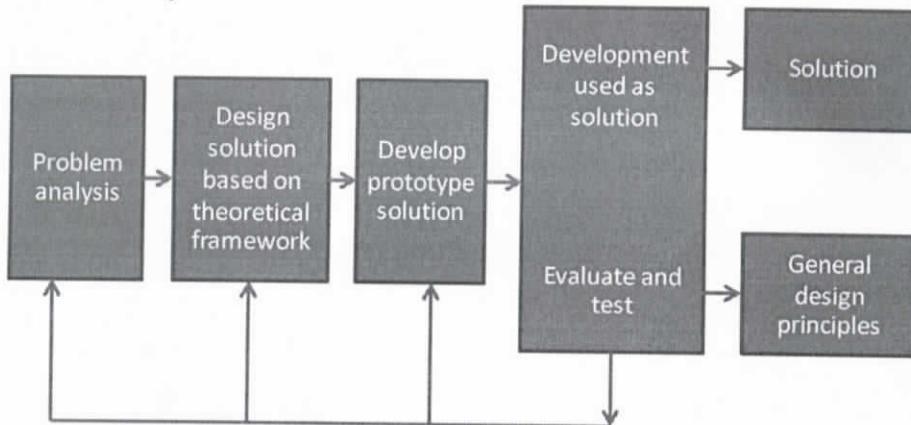
รองผู้อำนวยการกลุ่มวิจัยและบริการวิชาการ

รายงานสรุปโครงการศูนย์ความเป็นเลิศทางวิชาการด้านสหสาขาวิชาการดูแลผู้สูงอายุเน้นการบูรณาการสุขภาพทุกช่วงวัยเพื่อสังคมผู้สูงวัยที่เป็นสุข

งานบริการวิชาการได้ดำเนินโครงการที่รับผิดชอบ คือโครงการศูนย์ความเป็นเลิศทางวิชาการด้านสหสาขาวิชาการดูแลผู้สูงอายุเน้นการบูรณาการสุขภาพทุกช่วงวัยเพื่อสังคมผู้สูงวัยที่เป็นสุข ในระหว่างดำเนินการในไตรมาสที่ ๑ และ ๒ มีกระบวนการการทำงานดังนี้

พัฒนาระบวนการพัฒนาคุณภาพ

๑. กระบวนการพัฒนาคุณภาพใช้ระเบียบวิธีการวิจัยที่เรียกว่า การวิจัยพัฒนา (Development research) มีลักษณะใกล้เคียงกับกระบวนการ PDCA ซึ่งการวิจัยพัฒนามีคุณลักษณะ ๕ ประการได้แก่ การมุ่งเน้นการแก้ปัญหา การแสวงหาวิธีการแก้ไขปัญหา การอ้างอิงผลการวิจัยเพื่อการประยุกต์ใช้และความรับผิดชอบต่อสังคม ให้การวิจัยพัฒนาจึงตอบสนองเป้าหมายทางการปฏิบัติและเป้าหมายทางทฤษฎี ในโครงการนี้ มีเป้าหมายทางการปฏิบัติ คือ การเสนอแนะรูปแบบการดำเนินการของศูนย์สหสาขาวิชาการผู้สูงอายุทั้งในมิติการบูรณาการพันธกิจของวิทยาลัยและมิติการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการดูแลผู้สูงอายุ ส่วนเป้าหมายทางทฤษฎี ได้แก่ การเสนอหลักการที่สำคัญที่จำเป็นในการดำเนินงานด้านผู้สูงอายุของศูนย์ฯ การวิจัยพัฒนาประกอบไปด้วย ๕ ขั้นตอนซึ่งเชื่อมโยงกันได้แก่ การวิเคราะห์ การออกแบบ การออกแบบ การพัฒนา การนำสู่การปฏิบัติ และการประเมินผล ดังรูปที่ ๑

รูปที่ ๑ กระบวนการการวิจัยพัฒนา (Development research) (de Villier, ๒๐๐๕)

๒. การวิเคราะห์สภาพปัญหา ในการวิเคราะห์สภาพปัญหา ศูนย์ฯ ได้ทำการวิเคราะห์สถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุในปัจจุบันโดยอ้างอิงผลการวิจัยเดิมที่ทำโดยอาจารย์ของวิทยาลัยฯ และมีการทบทวนเพิ่มเติม รวมถึงการทบทวนสถิติปัจจุบัน (๒๕๕๕) ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ผลการทบทวนได้ข้อค้นพบที่น่าสนใจดังต่อไปนี้

๑. โครงสร้างประชากรของจังหวัดลำปางมีอัตราส่วนของประชากรผู้สูงอายุสูงเมื่อเทียบกับสถิติประเทศไทย

๒. พัฒนาของการดูแลทางสังคมสำหรับผู้สูงอายุไทยข้างมากเมื่อเทียบกับการดูแลสุขภาพ

๓. การดูแลสุขภาพเพียงด้านเดียวยังไม่เพียงพอต่อการดูแลผู้สูงอายุ
๔. ในขณะที่โครงสร้างประชากรและสังคมเปลี่ยน (การเพิ่งพึงของผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นในสภาพที่มีจำนวนบุตรหลานลดลง) วัฒนธรรมไทยยังคงให้ความสำคัญกับการที่ลูกหลานต้องดูแลผู้สูงอายุ
๕. สังคมยังขาดการขับเคลื่อนและเตรียมความพร้อมต่อประเด็นผู้สูงอายุ
๖. การสูงอายุไม่ได้เริ่มที่วัย ๖๐ ปี มีหลักฐานเชิงประจักษ์ที่ได้จากการทบทวนชี้ชัดว่า ภาวะสุขภาพ เศรษฐกิจ สังคม การศึกษา และสิ่งแวดล้อมในวัยก่อนหน้า (สุขภาพของพ่อแม่ ระหว่างการตั้งครรภ์ วัยเด็ก วัยรุ่น วัยผู้ใหญ่) มีผลต่อการเป็นผู้สูงอายุ และคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ
๗. มีหลักฐานเชิงประจักษ์ที่ได้จากการทบทวนชี้ชัดว่าการทำงานแบบสวัสดิการ นำไปสู่ความสำเร็จในการจัดบริการ

๓. การวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานของศูนย์ศึกษาผู้สูงอายุ (เดิม) วิทยาลัยพยาบาล บรรมราชชนนี นครลำปาง พบว่า

๑. มีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี ๒๕๔๐ แต่ยังขาดการทบทวนและประเมินผลการดำเนินงานโดยเฉพาะอย่างยิ่งในมิติผลกระทบด้านสุขภาพของผู้สูงอายุ
๒. ได้รับการยอมรับในระดับจังหวัดให้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้านผู้สูงอายุของจังหวัด
๓. มีการสร้างเครือข่ายกับชุมชนและองค์กรภายนอกในการทำงานด้านผู้สูงอายุ แต่ยังไม่ได้มีการตกลงร่วมมืออย่างเป็นทางการ
๔. อาจารย์บางส่วนโดยเฉพาะอาจารย์ที่ไม่มีความเชี่ยวชาญด้านผู้สูงอายุยังไม่ได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ดังนั้นทำให้ขาดความรู้สึกการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

๔. การกำหนดหลักการของศูนย์ฯ

จากผลการวิเคราะห์ ศูนย์ความเป็นเลิศสวัสดิการผู้สูงอายุได้กำหนดหลักการเพื่อการดำเนินงานตามความเชื่อดังต่อไปนี้

๑. ความสูงวัยนำมาซึ่งความท้าทายและโอกาส (Ageing brings both the challenges and the opportunities.)
๒. ความสูงวัยและการดูแลผู้สูงอายุเป็นธุรกิจของทุกคน (Ageing and aged care is everyone's business.)
๓. ความสูงวัยเป็นผลลัพธ์ของอดีตที่ส่งผลถึงอนาคตที่จะมาถึง (Ageing is the sum of its pasts that lasts into its future.)
๔. การดูแลผู้สูงอายุจำเป็นต้องมีการดูแลทั้งภาคสุขภาพและสังคม (Aged care is a sum of health and social care.)
๕. การวางแผนและการจัดการทางสังคมเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการสูงวัย และการดูแลผู้สูงวัยที่ประสบความสำเร็จ (Social planning and

management is an integral part of successful ageing and aged care.)

๖. เป้าหมายของความร่วมมือระหว่างสาขาวิชาอาชีพและทุกภาคส่วนคือการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางสังคมและความมั่นคงของผู้สูงอายุ (The ultimate goal of all the interdisciplinary and multi-sectorial collaborative efforts into the work of ageing and aged care is to promote social participation and ensure security in later life)

๔.๑ การกำหนดวิสัยทัศน์ของศูนย์ บูรณาการการดูแลสุขภาพทุกช่วงวัยเพื่อสังคมผู้สูงวัยที่เป็นสุข

การกำหนดพันธกิจของศูนย์ ได้กำหนดพันธกิจของศูนย์โดยใช้ RESAN Framework ซึ่งเป็นพันธกิจเดิมของศูนย์ศึกษา

๑. R—Research การวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ด้านผู้สูงอายุและการดูแลผู้สูงอายุ
๒. E—Education จัดการศึกษาทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการให้แก่บุคลากร นักศึกษา ผู้ดูแลผู้สูงอายุ
๓. S—Services จัดบริการสาธิตให้กับผู้สูงอายุเพื่อเป็นการตรวจสอบความสอดคล้อง ความเป็นไปได้ขององค์ความรู้ในบริบททางสังคมและวัฒนธรรมที่ผู้สูงอายุอาศัยอยู่ รวมถึงเป็นแหล่งศึกษาดูงาน
๔. A—Advocacy เป็นปากเสียงและขับเคลื่อนงานด้านผู้สูงอายุผ่านช่องทางที่มีอยู่ทุกช่องทาง
๕. N—Network ร่วมกับเครือข่ายทำงานประสานความร่วมมือเพื่อเป้าหมายสุดท้ายคือความมั่นคงและคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ

๔.๒ จัดโครงสร้างภายในวิทยาลัยฯ ที่ทุกคนสามารถมีส่วนร่วมได้ โดยโครงสร้างดังกล่าว อาศัยหลักการข้อที่ ๓ (life-course gerontology) และพันธกิจของศูนย์ (integration) ดังรูปด

LIFE-COURSE GERONTOLOGY

บูรณาการสุขภาพทุกช่วงวัย เพื่อสังคมผู้สูงวัยที่เป็นสุข

โครงสร้างศูนย์ความเป็นเลิศหน่วยการผู้สูงอายุนี้รวม ๓ ศูนย์ศึกษา และ ๒ กลุ่มเน้น ได้แก่ ศูนย์ศึกษาสุขภาพสตรี ศูนย์พัฒนาการและสุขภาพเด็กและวัยรุ่น ศูนย์ศึกษาผู้สูงอายุ กลุ่ม

ส่งเสริมสุขภาพวัยทำงานและอาชีวอนามัยความปลอดภัยในการทำงาน และกลุ่มสุขภาพจิต โดยที่ อาจารย์ทุกคนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานในศูนย์ ในแต่ละศูนย์จะเชื่อมต่อกับงานวิจัย งานจัดการศึกษา งานบริการวิชาการ และงานวิเทศสัมพันธ์เพื่อให้เกิดการบูรณาการพันธกิจ รูปแบบการจัดการดังกล่าวอ้างอิงแนวคิดการผสานกำลัง (Synergy) เพื่อเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมและได้ทำงานในประเด็นที่ตนสนใจ หรือ เชี่ยวชาญ

๔.๓ จัดทำข้อตกลงการปฏิบัติงาน เพื่อเป็นการกระตุ้นให้อาชารย์มีส่วนร่วมได้กำหนด PA ดังต่อไปนี้

ระดับความสำเร็จในการฝึกอบรมชุมชนต้นแบบที่เป็นฐานการเรียนรู้สู่ผลต่อการเปลี่ยนแปลงคุณภาพชีวิตประชาชน

ระดับความสำเร็จในการบริการวิชาการที่เกิดประโยชน์
แก่สังคมโดยการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน และนำไปสู่การซึ่งนำป้องกันหรือแก้ปัญหาของสังคมทั้งภายในและภายนอกองค์กร

ระดับความสำเร็จในการบริการวิชาการที่เกิดประโยชน์แก่สังคมโดยการเตรียมตัว
ความเข้มแข็งของชุมชนอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน และนำไปสู่การซึ่งนำป้องกันหรือแก้ปัญหาของสังคมทั้งภายในและภายนอกองค์กร

- 5.1 ระบบและกลไกการบริหารงานที่ส่งเสริมการสร้างสังคม
 - 5.1.1 ผลการนำเสนอความรู้และประสบการณ์ด้วยวิชาการวิชาการที่ดีและน่าสนใจ การเรียนการสอน
- 5.2 กระบวนการบริการวิชาการที่ได้เกิดประโยชน์แก่สังคม
 - 5.2.1 ผลการเรียนรู้และเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนหรือองค์กร ภายนอก
 - 5.2.2 ผลการซึ่งนำป้องกันหรือแก้ปัญหาของสังคมในประเด็นภายใน สถาบัน
 - 5.2.3 ผลการซึ่งนำป้องกันหรือแก้ปัญหาของสังคมในประเด็นภายใน สถาบัน

Keywords 3.1.5.1 (ที่ 7) 5.1.1 (ที่ 8) 5.2 (ที่ 9) 5.2.1 (ที่ 10) 5.2.2 (ที่ 11) 5.2.3 (ที่ 12)

บุณนาการบริการวิชาการกับภาคีชุมชน
บุณนาการและระบบเครือข่ายบริการวิชาการมาพัฒนาภาคีชุมชน
ประโภชณ์ และสร้างคุณค่าเพื่อคนในสังคม
บุณนาการและศรัทธาคุณค่าของคนในสังคม
ให้เชิงการสอนเชิงด้วยความตั้งใจและห่วงใย
ประโภชณ์และสร้างคุณค่าเพื่อคนในสุขุม
มีผลลัพธ์ที่เกิดประโภชณ์ และสร้างคุณค่าเพื่อคนในสุขุมและสังคม
สุขุม ด้วยการมีผู้นำบริการเชิงด้วยความตั้งใจและห่วงใย
สุขุม ด้วยการสร้างกลไกให้คนในสังคมเชื่อมโยงและสัมภานะและรักในสังคมเช่นเดียวกัน
มีผลลัพธ์ที่เกิดประโภชณ์ และสร้างคุณค่าของคนในสุขุม ด้วยการมีผู้นำบริการเชิงด้วยความตั้งใจและห่วงใย

PA 1.9 วิธีประวัติผล

จะดับความสำเร็จของการบริการวิชาการที่นำมาสู่การเรียนการสอน
การวิจัยหรือท่านบุญบุรุษศิลปวัฒนธรรม

ลำดับ	PA: Milestones
1	เป็นพัฒนาระบบในโครงการศูนย์ความเป็นเลิศทางวิชาการฯ หรือโครงการบริการ วิชาการแต่ซึ่งกมที่ปรับลดอยู่ในแผน และมีส่วนร่วมในการประชุม วางแผนอย่างเสมอ ให้บริการวิชาการตามแผนงาน โครงการที่วางไว้
2	นำความรู้และประสบการณ์จากการบริการวิชาการในพื้นที่ดำเนินการมาพัฒนาการเรียน การสอน <u>หลักสูตร</u> <u>หลักการดำเนินการบูรณาการปรับแผนธรรม</u>
3	นำความรู้และประสบการณ์จากการบริการวิชาการในพื้นที่ดำเนินการมาพัฒนาการเรียน การสอน <u>หลักสูตร</u> <u>หลักการดำเนินการบูรณาการปรับแผนธรรม</u>
5	ประเมินผลการนำความรู้และประสบการณ์ในการพัฒนาการเรียนการสอน หรือการริจิ

PA 1.10 วิธีประวัติผล

จะดับความสำเร็จของผลการเรียนรู้และเสริมสร้างความเข้มแข็ง
ของชุมชนหรือองค์กรภายนอก

ลำดับ	PA: Milestones
1	เป็นพัฒนาระบบในโครงการศูนย์ความเป็นเลิศทางวิชาการฯ หรือโครงการบริการ วิชาการแต่ซึ่งกมที่ปรับลดอยู่ในแผน และมีส่วนร่วมในการประชุม วางแผนอย่างเสมอ
2	นำผลการประเมินการดำเนินการโครงการในรอบปีที่ผ่านมาสู่การจัดทำข้อเสนอแนะเพื่อ การพัฒนาและแผนงาน โครงการที่อาจมีผลลัพธ์
3	ดำเนินการตามแผนงาน โครงการที่วางไว้ในพื้นที่ที่มีการดำเนินการในรอบปีที่ผ่านมา
4	ประเมินประโยชน์และคุณค่าต่อคนและชุมชนในพื้นที่ดำเนินการ
5	ประเมินผลกระทบที่เกิดประโยชน์และสร้างคุณค่าต่อคนและชุมชนในพื้นที่ดำเนินการ
6	ประเมินความเข้มแข็งของชุมชน และ หรือ ความต่อเนื่อง และ หรือ ความอ่อนล้าของ ชุมชน และจัดทำข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาในรอบปีก่อไป
7	จัดทำแผนปฏิบัติที่เกี่ยวกับการประมวลผล หรือการเผยแพร่ภายในวิทยาลัยฯ หรือองค์กรชั้น

PA 4.2 วิธีการพัฒนาองค์กร

PA: ระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาศูนย์ความเป็นเลิศทางวิชาการ

ระดับคะแนน	Milestones
1	มีในคณะกรรมการศูนย์ความเป็นเลิศทางวิชาการ และมีส่วนร่วมในการวางแผนและดำเนินโครงการ ที่เกี่ยวกับภาคีตัวแทนของศูนย์ฯ
2	
3	มีส่วนร่วมพัฒนาและรักษาศูนย์ฯ ให้เป็นศูนย์ความเป็นเลิศทางวิชาการ
4	มีความรับผิดชอบในการพัฒนาศูนย์ฯ ที่เกี่ยวกับภาคีตัวแทนของศูนย์ฯ ให้เป็นศูนย์ความเป็นเลิศทางวิชาการ
5	มีความรับผิดชอบในการพัฒนาศูนย์ฯ (ออกแบบการบริหาร บริจัด และประเมินผลงาน) ที่นำไปสู่การพัฒนาศูนย์ฯ ให้เป็นศูนย์ฯ ที่เกี่ยวข้องกับภาคีตัวแทนของศูนย์ฯ ที่มีความหลากหลาย

PA 1.6 วิธีประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์

PA: ระดับความสำเร็จของการใช้ประดิษฐ์จากงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ (ต่อไป)

Score	Rubrics
1	ค่าเฉลี่ยจำนวนผลงานวิจัยฯ ต่อคนที่ถูกนำไปใช้ประโยชน์อย่างกว้างขวาง 0.050-0.089
2	ค่าเฉลี่ยจำนวนผลงานวิจัยฯ ต่อคนที่ถูกนำไปใช้ประโยชน์อย่างจำกัด 0.090-0.129
3	ค่าเฉลี่ยจำนวนผลงานวิจัยฯ ต่อคนที่ถูกนำไปใช้ประโยชน์อย่างจำกัด 0.130-0.179
4	ค่าเฉลี่ยจำนวนผลงานวิจัยฯ ต่อคนที่ถูกนำไปใช้ประโยชน์อย่างจำกัด 0.180-0.199
5	ค่าเฉลี่ยจำนวนผลงานวิจัยฯ ต่อคนที่ถูกนำไปใช้ประโยชน์อย่างจำกัด 0.200 ขึ้นไป

หมายเหตุ

- ต้องมีเอกสารรับรองการใช้ประโยชน์และเป็นบันทึกตัววิจัยที่แสดงถึงประโยชน์อย่างกว้างขวาง
- ต้องมีรายละเอียดการวิจัยเชิงค้นงานวิจัยที่แสดงถึงความหลากหลายที่มีความลึกซึ้ง เช่น ผลลัพธ์ที่มีความลึกซึ้งมากกว่า 1 ชั้นต่อ แต่ก็สามารถจัดทำได้
- งานวิจัย 1 ปีจะครอบคลุมการวิจัยที่มีความลึกซึ้งมากกว่า 1 ชั้นต่อ แต่ก็สามารถจัดทำได้

PA 1.7 วิธีประดิษฐ์ผลิตภัณฑ์

PA: ผลงานวิจัยนวัตกรรม แหล่งงานสร้างสรรค์ ที่ได้รับการคัดเลือกทั่วโลก (ต่อไป)

ระดับคะแนน	Rubrics
1	ค่าน้ำหนักผลงานวิจัยต่อคนอยู่ระหว่าง 0.040-0.079
2	ค่าน้ำหนักผลงานวิจัยต่อคนอยู่ระหว่าง 0.080-0.119
3	ค่าน้ำหนักผลงานวิจัยต่อคนอยู่ระหว่าง 0.120-0.159
4	ค่าน้ำหนักผลงานวิจัยต่อคนอยู่ระหว่าง 0.160-0.199
5	ค่าน้ำหนักผลงานวิจัยต่อคนมีค่าเท่ากับ 0.200 ขึ้นไป

หมายเหตุ ในกรณีที่มีผู้ร่วมนำเสนอ 1 คน อาจ:

- ขยายค่าน้ำหนักเป็นตัวเดียวของคนในทีม หรือ
- แบ่งค่าน้ำหนักตามอัตรากลุ่มในทีมที่จัด

**รูป ๑.๗ นิติบัตรสิทธิ์
PA: ผลงานวิจัยนักกรรม และงานสร้างสรรค์ ที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ (ล่าสุด)**

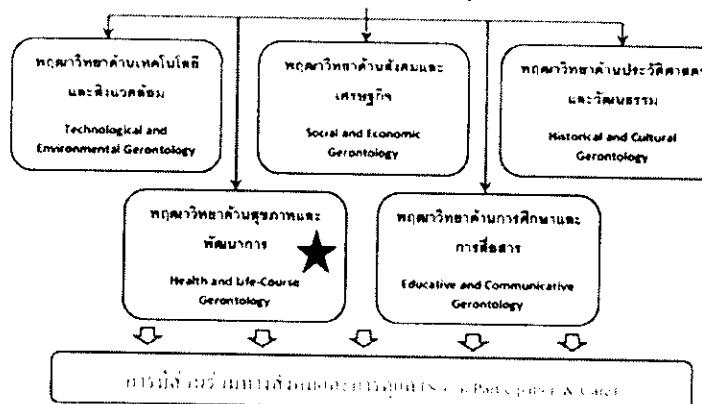
รหัสบันทึกแผนน	Rubrics
1	ค่าน้ำหนักผลงานวิจัยต่อคนอยู่ระหว่าง 0.040-0.079
2	ค่าน้ำหนักผลงานวิจัยต่อคนอยู่ระหว่าง 0.080-0.119
3	ค่าน้ำหนักผลงานวิจัยต่อคนอยู่ระหว่าง 0.120-0.159
4	ค่าน้ำหนักผลงานวิจัยต่อคนอยู่ระหว่าง 0.160-0.199
5	ค่าน้ำหนักผลงานวิจัยต่อคนมีค่าเท่ากับ 0.200 ขึ้นไป

หมายเหตุ ในการนี้ที่ได้รับงบยกไว้ 1 คน อาจจะ:

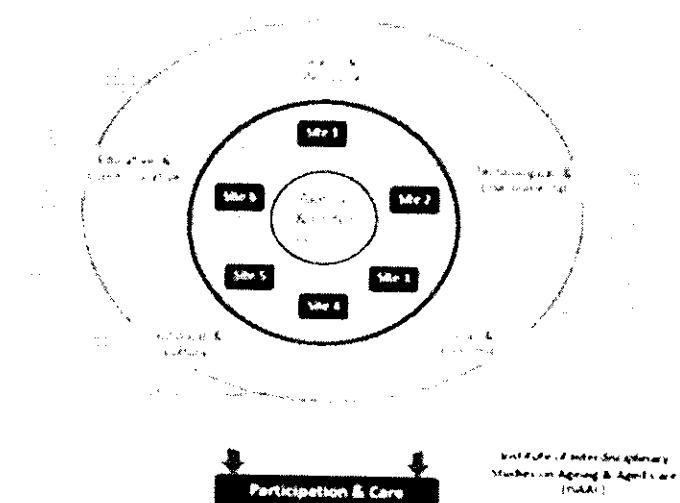
- 1 ขาวล้าชื่อหนังสือในชื่อเดียวกันในชื่อเดียวกัน
- 2 แผ่นดินเดียวกันในชื่อเดียวกัน

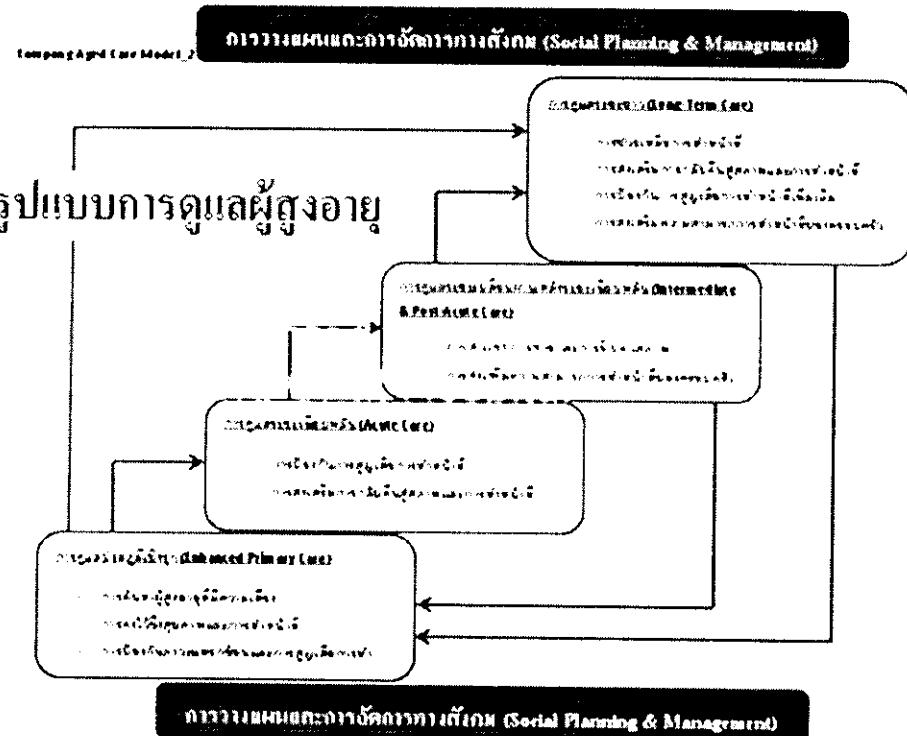
๔.๕ กำหนดรูปแบบการดำเนินการ เพื่อตอบสนองต่อหลักการข้อที่ ๒ วิทยาลัยฯได้ออกแบบศูนย์สหวิทยาการผู้สูงอายุให้มีทั้งหมด ๕ แม่บทดังรูปข้างล่าง และได้เริ่มดำเนินการในด้านสุขภาพก่อนในปีแรก

ศูนย์สหวิทยาการผู้สูงอายุ (ISAAC)

ISAAC Model

๔.๕ กำหนดพื้นที่สาธิต/พื้นที่ดูงานและประเด็นสาธิตทั้งหมด ๙ พื้นที่ ดังนี้

๑. พื้นที่สาธิต ๑ ศูนย์ส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ วพบ. นครลำปาง “การส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ”
๒. พื้นที่สาธิต ๒ ตำบลบ้านเป้า “การขับเคลื่อนพลังผู้สูงอายุเพื่อสังคมผู้สูงวัยที่เป็นสุข”
๓. พื้นที่สาธิต ๓ ตำบลบ่อแχ้า โครงการศูนย์ ๓ วัย “สัมพันธภาพระหว่างวัย”
๔. พื้นที่สาธิต ๔ ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ “การดูแลผู้สูงอายุในสถาบัน”
๕. พื้นที่ดูงาน ๕ แม่พริก “การดูแลผู้สูงอายุแบบบูรณาการทุกรายร่างกาย”
๖. พื้นที่ดูงาน ๖ ห้างอัตร “การดูแลผู้สูงอายุระยะยาวและระยะเปลี่ยนผ่านในชุมชน”
๗. พื้นที่สาธิต ๗ ตำบลพิชัย อ. เมือง “รูปแบบการดูแลสุขภาพจิตผู้สูงอายุในชุมชน”
๘. พื้นที่สาธิต ๘ ศูนย์พัฒนาการเด็กก่อนวัยเรียน “สุขภาพและพัฒนาการเด็ก”
๙. พื้นที่สาธิต ๙ โรงพยาบาลเก้าอี้ “การเตรียมหญิงตั้งครรภ์และครอบครัวเพื่อการคลอดและการเลี้ยงลูก”

สำหรับการเลือกประเด็นสาธิตนั้น วิทยาลัยฯ ให้ความสำคัญกับเครือข่ายเดิม หรือพื้นที่เดิมที่ วิทยาลัยได้ดำเนินงานมาก่อนและประเด็นสาธิตตอบสนองหลักการของศูนย์ฯ มีการกำหนดอาจารย์ผู้รับผิดชอบหรือผู้จัดการในแต่ละพื้นที่สาธิตอย่างชัดเจน

๕. ผลการดำเนินการ

โครงการนี้ถือว่าอยู่ระหว่างการดำเนินงานที่มีผลลัพธ์ระดับหนึ่ง เช่น กิจกรรมทบทวนต่อชุมชนด้านสุขภาพ มีบทความวิชาการที่เกี่ยวข้องกับประเด็นด้านผู้สูงอายุ มีงานวิจัยที่แล้วเสร็จ และอยู่

ระหว่างการดำเนินการในด้านผู้สูงอายุ วัยทำงาน วัยเด็ก และสตรีประมาณ ๑๕ เรื่อง การดำเนินงานภายใต้ศูนย์ฯ ทำให้งานวิจัยสอดคล้องกับความเชี่ยวชาญเฉพาะสาขาและมุ่งที่ประชาชน/ผู้รับบริการที่เป็นกลุ่มเป้าหมายของศูนย์แต่ละศูนย์ โครงสร้างดังกล่าวสามารถรวมบุคลากรให้ทำงานเพื่อเป้าหมายองค์กรได้

ปัจจัยความสำเร็จ (ในแง่ของการรวมคน) คือการต่อรองและการสื่อสารที่เน้นการผสมผสานพลัง (Synergy) เพื่อให้คนยอมรับโครงสร้างและรูปแบบการทำงานเพื่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลขององค์กร โดยให้โอกาสคนในองค์กรได้ทำในสิ่งที่เป็นความเชี่ยวชาญของตนเองโดยมีองค์กรและประชาชนเป็นเป้าหมายสำคัญ นอกจาคนี้การใช้กระบวนการวิจัยที่มีความคล้ายคลึงกับ PDCA มาเป็นกระบวนการดำเนินงานในแต่ละพื้นที่ทำให้อาจารย์มีแรงจูงใจในการทำงานเนื่องจากได้ทั้งการบริการวิชาการและงานวิจัย (หรือบทความวิชาการที่เป็นองค์ความรู้ที่ได้จากการบริการวิชาการ) นอกจาคนี้ยังใช้ศูนย์ฯตอบตัวชี้วัดคุณภาพได้หลายตัวชี้วัดเป็นการลดภาระงานที่เกี่ยวข้องกับตัวชี้วัดนั้นๆ

สิ่งที่สำคัญมากอีกประการ (จากการร่วมประชุมกับศูนย์ความเป็นเลิศจากวิทยาลัยอื่นๆ) พบว่าวิทยาลัยจะต้องมีความชัดเจนว่าศูนย์ความเป็นเลิศจะเป็นเลิศมิติไหน เพราะศูนย์ความเป็นเลิศทางวิชาการสุขภาพ อาจจะไม่เหมือนกับศูนย์ความเป็นเลิศทางบริการสุขภาพ เพราะศูนย์ความเป็นเลิศทางวิชาการฯ ดังเช่นที่วิทยาลัย พยาบาลจัดตั้งอยู่ น่าจะมีจุดเน้นที่วิชาการสุขภาพโดยมีการจัดบริการสาขาวิชานี้เป็นสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ แต่ศูนย์ความเป็นเลิศทางบริการฯ เช่นที่โรงพยาบาลระดับตertiaryจัดตั้ง น่าจะมีจุดเน้นที่บริการสุขภาพโดยมีวิชาการเป็นสิ่งสนับสนุน ดังนั้นรูปแบบของการจัดตั้งศูนย์ความเป็นเลิศอาจอยู่ในรูปแบบที่เป็นศูนย์ความเป็นเลิศวิชาการสุขภาพที่จัดตั้งโดยวิทยาลัยและมีเครือข่ายสถานบริการสุขภาพเป็นพื้นที่สาขาวิชานี้ หรือ รูปแบบที่เป็นศูนย์ความเป็นเลิศบริการสุขภาพที่จัดตั้งโดยสถานบริการสุขภาพโดยวิทยาลัยฯร่วมเป็นหน่วยงานสนับสนุนวิชาการ

สืบเนื่องจากประเด็นดังกล่าว อาจารย์ที่ทำงานในศูนย์ฯองอาจต้องถามตนเองว่าเราทำบทบาทอะไรระหว่างนักวิชาการ และนักพัฒนา เพราะนั่นอาจหมายถึงปริมาณงานและเวลาที่ต้องใช้ในการทำงานนั้นๆ สำหรับการดำเนินการของวิทยาลัยพยาบาลบรรษัชนี นครลำปาง พบร่วมในพื้นที่สาขาวิชาการฯจะทำหน้าที่นักพัฒนาในระยะเริ่มต้นของโครงการ และเมื่อพื้นที่สาขาวิชามีความยิ่งขึ้น (เช่นศูนย์ส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุฯ) อาจารย์ก็จะถอยจากบทบาทนักพัฒนาและแสดงบทบาทความเป็นนักวิชาการมากขึ้น ในพื้นที่ดูงานซึ่งเป็นเครือข่ายอาจารย์จะทำหน้าที่นักวิชาการที่สนับสนุนวิชาการ ระบุเปียบวิธีการพัฒนาการปฏิบัติงาน ระบุเปียบวิธีวิจัยให้กับพื้นที่ รวมถึงการวิจัยในพื้นที่ดำเนินการ ในพื้นที่สาขาวิชาบางพื้นที่ เช่นบ้านแม่กงซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีภัยภาพสูงด้านการจัดสวัสดิการสังคม แต่ยังมีความต้องการด้านสุขภาพ อาจารย์ต้องแสดงบทบาทนักพัฒนาและนักวิชาการควบคู่กันไป ดังนั้นการมีพื้นที่ที่ต้องแสดงบทบาทนักพัฒนาในระดับมากอาจเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการของศูนย์ฯ

ในปัจจุบันศูนย์ฯได้ดำเนินการพัฒนาชุดสมรรถนะความเชี่ยวชาญ (Specialty competencies) สาขาวิชาครุและผู้สูงอายุ การดูแลรักษา การพยาบาลเด็กและวัยรุ่น การพยาบาลสุขภาพจิต ชุดสมรรถนะด้านการจัดการเรียนการสอน (Teaching & learning competencies) ชุดสมรรถนะด้านการวิจัย (Research methodology competencies) ชุดสมรรถนะด้านบริการวิชาการเพื่อสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชน (Community engagement competencies) และ

สมรรถนะเฉพาะงาน (Functional competencies) เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาอาจารย์ในศูนย์ฯ ต่อไป